

۱۱ ثمرین اول ۱۹۱۷

سای : ۱۴

برنجی س

علم ، صنعت و اخلاق دار هفتالی مجموع

تئين ايدمه دېكي، استقالده ايستره كندندن زورله آلايه جيكر برشي
وهه ايتش اولتى حصيله، كوچوك جنازه نك آرقاسندن كيديوردي .

ماده اريب

مورد حكم

۳۵

معلم رمزي و معايضه

— ايكدنه تلفراف چكديكم حالده كله مگه حيرت ايتدم خوجه ما!
معلم رمزي كوچوك كوزلرني كوچوله نك بيكرنده ذكي و نافذ
برئانه قاسم شناسيك بوژني تدقيق ايتدي . عائله دوقتوري اولديني
حالده كنديسنه خبر و برلديكندن دولاي بونك اجنعي برلان اولماسي
احتمالي، برآن ايجين، ذهندن اويدي . ققط قاسمك آچيق ، دوغرو
بوژي ، سياه كوزلري او قدر صميمي و طيبيني ايديكه، مان :

— مطلق چكديربله من اولاجق، ديدى .
بونك قاسمك ذهني باشقه برشبه، بپيرنك ظفرائي چكديربله منش
اولماسي احتمال استيلا ايتدي . بودايي تردد، تمس و شهبه لره قطعي
سورنده نهايت و برمك ايسته ديكندن بومو شروع اوستنده دورمادي .
حتي خبرني خسته نئي و ثولوي اوستنده بيله فضله توقف ايتدهن، كنديسندن
بغنه باشلادي :

— بن بر معايضه خاله آچق ايسته بورم، نه ديرسك ؟
معلم رمزي، يئنيكي طانيورمش كي قاسمي باشندن آياغنه قدر
ككيكن كوچوك كوزلرله تدقيق ايتكه باشلادي . كنچ آدم، بورشي
آكلاماش كي براز استهامكار دوران سكي خوجه سته باقاركن، اخنهار،
ياري متفق ياري آجي براژه آلايلي، ريتسمه اوزافره داليور وساغ
ياله قيريق بوياي بيقارني ديتيريك آراسنه سوقمه چاينايدوردي .
قاسمي ايتيه صياني، برتوقندن سوكر :

— اياك زمانلري چوق موقف اولاجمكي، اك چوق خسته لي
بردوقتور اولاجمكي طن ايدايوروم، فقط آني آي سوكرامعايضه خاله كده
جنلر طوب اويانايقدر .

— چين خوجه ؟
— چونكه سن ساده دوقتور اولاجمك ؟
— هر دوقتور اويله ذكي ؟
— خايه خسته لرني طوقني ايسته ين دوقتور عيني زمانده بر

چوق پوشلار دولومغه مجبوردر . فقط سنك بولري نظر اعتباره
آلايمك بوراده اولار بريكلك تشكيل ايدمچكدر . بوملكنده اركلارك
آز دوقتوره كينديكاري ، معايضه خاله نك درنده اوچني قادين خسته لر
اشغال ايتديكاري و قادينلر يكيكي چوق سوكراري ايجين، سن اك
چوق آرايتلان واك چوق خسته سي اولان دوقتور اولاجمك .

— چين قادين خسته لر بو قدر عظيم برا كرتي تشكيل ايدو ؟
— بونك مادي كيندهنك بونك توقف ايتكه ايسته يم عزيزم قاسم،

چونكه بوجوق سوله نلري، و بيقيلماش تركيلر، اجنعي حياك قعداني،
قبائلي، ازدواج شرائفلنك فاني وسايره وسايره ... فقط بونلك قعداني
فاسي قوجه لر فاني ندر، بيلمه اجنعي انقلاب دينن شيشي كير برسه ك
اركلارك قادينلر قارشي تعلق نظري دكيعيبي ؟ بلك من ايتدم بورم،
برده اركلارك قاضي قيسي قاريسي دوكر ، اورته قسي استيدايبار،
اوه قابره زنكيكن مني لايقدردر، بلك آچيني ولويد برطرزده لائنه،
چايقين وقار يازدر .

— سوكر ...

— طيبني بونلك هپسي قادينلري خسته يايئي ايجين، بررسيدرد .

— اوتعي مايدن مابعد —

جنازه حاضرقلري قاسمك قدرتيه كورولوسوز كيدوردي .
ساكن كزتي نلر ، دننه آچيلوب قيسان قاپيلر ، پوش فيصلهديل
پندكندن سوكره، قاسم آياقلاريك اوچنه باصقري بپيرنك يانه كلدي .
ماده نك يشيل اورتولي لايه منندن دوكونل ضياء صاوارمش و يورولش
قادينك بوژنده اسانده اولمايان بويوك و درين كولكلر يياركن،
قاسمه اوواده اورتونك اوزرتده بر شي بقلا مق ايچون بيهوده
بر مجاهدهن سوكره دوشويورمش كي صارقان بويوك ، كوزل اله
باقرق دوشونيوردي . شيبدي بپيرنك معذب ، چايق آلتنده
دوكونك صاجلري آلتنده كي كوز قاپلارنده ، متالم و معني دار دوداقلارنده
بر عاطفه ملك واردى . شهبه بو قادين حياثنك ايلك درين كديري
باشايدوردي . بولاي پالا شماسي لازم كان آدم، آشاني ده عاجز ، خودكام
وشكناكتار، برطرزده قيوريلش اوپومدو . قاسمك ذهني بردنبر
اوهك فرداشه ، سارابه كيديدوردي . اوده بوكا بكزري ايدى ؟
اونك اولنديكي دكرسز آدم حياثنده نلر ياييدوردي ؟ هيچ اولمازه
سارابه بلكه كنچ . هيچاني دقيقه لياشاعمدى ، يا معجمه بيله تفريك
حياث ايدن بو قادين ؟ بونك بوش و يئمعي حياثنده آرايه ، الحاس ،
سوس كافي بربر دوليدرييورمدي ؟ بولري سومه ديكي، ايسته مديكي
دقيقه لرده معجمه منك وضعتي نمايدى ؟ نجيا قاسم شماسي كله، بو قادينك
صاري كوزلارنده كنديسنه اذا و برن ، برشي ايسته ين نظار لر هيچ
اولمايه چيغيدى ؟

قاسمك قوتلي كوزلري اللهه و ايايوز برن بپيره بلكني طوبلامه
وقت بولامادن آني برالم شربيه لره بردين فيلامنه چالدي . سوكره
قاسمك اوني ياتيريم ، تسكين ايتك ايچون قوتلي فولرني تيترك الاريله
فيلاميرق اوزون هذيابلره ، خبريه، قوجه سته ، حياثنه عائد بربرينه
صربوط اولمايان ، مختلف زمانلارده حس ايديلوب اونونولش الماركه
هرمويتركلر دوقيقه چالانان ، قطي لاشن قدرتيه سويلنكده، آغلامه
باشلادي . اك بسط وعادي و حركلر بيله كنديسني بردنبر ادراك
ايدن بوملر دقيقه لرده برنده بو كوزل قادينك كوزلارنده قاسمك
انساني، رقتي اوشادان بر بوجوقلتي واردى . قاسم اوني بر
چوچوق كي گيل ايتكه ، بر قردهش كي ، بر آنا كي اوقشامغه
آوونغه غيراختياري مجبور اولمدي .

صباح صولوق قورقنا ضياي قسلردن حال به سوزولوركن،
ساكن برحزن ايجنده مسود كي كوروش بو قادينه ايسته ميه نك
باغلاش اولديني مبهم برصورنده حس ايديدوردي . كندى شيبدي
شو سوك زمانلارده نيشلارنده قاناشان شينك، بو ايم و بومستول بر
دوقتور و دوست وظيفه سيله غموش ، ساكنكشم اولديني
دويوردي . كندى هيچانه شيبدي بلك اسكي اوزاق برعاده كي
باقاركن، اوتيلكل و انساني دوقيقه لرده برافندي ، بر ناموسلي آدم ،
عجمه منك اسمنه ، نيكسه حرمت ايدن بريكن وضيتندن اوزاقلشامش
اولماسي بلك معنوي برحطابه خاطر لاييدوردي . بوكره نما بپيره، اسمني

ورم، سیکر یوزده طاقان طوفزنده منهن بر حاله در. سوکارا بو خسته لغز او نلر ده منج. بر حاسیت یازده کندیلرله اطرار یمن مقول ایلك آرزو لر یمنی بردرجه یی بولور. عشق یاقی دورده سی استنا ایدیمور، چونکه اولک قیسه بر زمان اینجیدر. بوندن باشقه زمانلر ده فایزله بکانه منقول اولان اسانلر (خسته اوله فلزی وقت) دوقئورلردر. بو حاک روحیه ده اولان اسانلر طبیی کندیلرله منقول اولونان زمانی سو دکلرندن فایزله بزه دوقئورلرله تماسده بولوغی اینجی جوق خسته اولورلر.

— بوراز قوتی !

— خایر، مقصد اکانلک دکل. دوقئور بولمکنده فقر خسته فادین نظرلر ده تربیه والسان حسی منفردارکله، آلی کیده رن بکانه خلصاکار واسطه در. ذاتا فقر قسی بو عملکنده الک صمیمی خسته لردر. بک منظر قالا یجه دوقئورده کیده من، اوتنه منفردله دوقئور، بکانه کورون ارککدر، شهرله واسرا اوله منوع بر عاقلودر، قوجه لردو توری بوراده ده بک سومر ارا و لک اینجی اواده ده مستننا بر موقی وارددر. زنکین ویاخود برنجی منفله کانه، اولنرک خسته نی اکثریتله سیکریدر. دوقئور اولنرله قور ایدله چک برار ککددر. قوجه لک لایقیدسی، حیالرنک هیجان احتیاجی دوله دورور.

دقت ایدله جلورکله، وواج صنف خسته دن هر صنفه مخصوص دوقئورلر حاق آرنش کیدرلر. فقرادن خوشالانان کیشی یورکلی، انسانی قسی بک کوچوک بر اقلیتی تکمیل ایدر. بزده فقر دوقئوری مان یوق کیدر. ایکینجی صنف فادینرک دوقئورلی متعصب، اسکی اصول، حق باشنده، اولطرافلی کیده لردر. زنکین منفلرکی یاقیققی، زویه، اولانلاش، جوق فرا صرجه سولر، بر آفایکات آراستنده یوز قومیان یان کنبدرلر. اورنه منفک دوقئورلی کبار خا لارک آراستنده اصلا کینه میجه چکی، یوزویه لردن بری ده اصلا اورنه منفلر آراستنده موق طولوماز. چونکه قوجه لر ویا یارلرک اواده بک صتیق بر نقیشی وارددر. دییه بیلیمکه، عزم یز قاسم بولنرک آقایی فایز لردن یو یون غلوریه قدر برخصو صیتلری وارددر.

— هبسی یوی خوجه، ؟؟

— خایر قاسم! برده بولر آراستنده حقیق خسته لر و حقیق دوقئورلر وارددر. بعضاً حقیق خسته فقر فادینلر وارددر، واری اولادینی اینجی سورورولر. ایکینجی صنف حقیق خسته لر غلار لاندده نصیحت و او غلا یی آلیرلر. زنکین ایسه لر او صنف دوقئورلر بک نداییه آلیقینی قتلکدرلر. خسته فلری کانه منظر بولر. مغالایه حقیق دوقئورلده یونن هر لر زنده کندیلرله ساده خسته نی اینجی مراجمت ایدن بک آز خسته بولورلر. کیمیی مدح ایدلک، کیمیی تلی ایدلک، کیمیی ده خسته نی اسمی اینیتک و توتومتق اینجی کایر. بولجیق دوقئورلر فقر خسته لره منفلری ویر منظرله، الری یوش فایر. عملکنده ارککلری دوقئورلردن اولافا شلدیران سبلردن بری ده یو اولشدور. چونکه اولر تمیل ایتکسین یو آجینلر قومه دیلی حس اینفلردر.

— یو فتا بر نی دکل عزیز خوجه، چونکه سنک آکلده یکه کوره خسته نی دوقئورلی عملکنده بر قومهدی! هر کس ای، خصوصیه فادینلر...

— خایر، هیجده اولی دیک ایستیم. عملکنده خسته فادینلر ناییشدور، قاسم! هر ده سفیل سورنده، نه بیوده سورنده...

— سوکارا...

— هیج! ایلک اصل سفیل و فنا قسی خاطر به کلدی: فادینلر، فادینلر... اولنرک حاله یار، نه ام، نه سفات اولدینی بیلدیرک، حق یویاری، لالاسری التنده کوان، او قومو بیلارده اوچالر بیله.

— سده کلم، شیدی بن هانکی صنف دوقئور اولانچ؟
— سن هیچ بر صنفه داخل دکلک، سن ساده جه دوقئورسک قاسم. اوله جدی ویتن بر شی دیه هرکس سکا کلکچک، استفاده ایدمک، خسته لک جوغلا یق، فقط، هرا یی سفیلدی، بی زمان خسته نی ایجاد ایلک اویونی سکا اویانه میجه اولان برلی ویکار خسته لک اسکی اککلجه، کوزل بقی، زنکین یاپیچ، شتیق دوقئورلر عودت ایدمکچکن، سن، دور بام، اگر قیافتک اورکونه اورنه آدم لک وداها ایی فقرارک دوقئوری اولاییلرک.

— سنی دیکلرکن، خوجه، دوقئورلی خوش بروقت کیریمکدن عبارت قولای بر اککلجه دیه تلی ایدم بورم.

— یاکلیلورسک، قاسم. بالکس الک نانکوره، الک جان صقیجی و نتیجه منزلکله دولر بر صمت بو شرائط اینجیده دوقئورلی اینکدر. خصوصیه جدی قیسه بر صرورنده دوقئورلی اینکله قرار ویر منظر اینجی. بر دمه بو عملکنده عالمه دوقئورلی عنوانی کولونج بر تقلیدن عبارتدر. بر دوقئور بر عالمه اینجه کوره، یوکل، کوچوکلی هینسک بنیه سی، مزاجی، خسته لغی، خصوصیتی تدقیق ایدر. ساحه فایزک اولنر اولدیه قیمتل عنصرلری، اولنر اولنر آلیشیر. فقط بو باقی دکلدر. سزه جوجقه، مغرطه، مبالغه کار بر عباد، محبت کوسته در لرلر. موقعکز عککدر، بریکز ساغلامدو طن ایدرسکیز. فقط کوکک برنده یو یوک خا لک کینه کوره حرکت ایتمش اولتی، کوچوک خا لک خوشه کینه مک، ویاخود هر خصوصه دوا نلرک مزاجه موافق اولدیکز حاله فضل اسکیوب دوقئورلردن بکله یان بیکلک ویا ییچیق جی و هیجانی ورمه مک، یو یوک خانی فوشو لک صافلی ویردیک بر دوقئورده، کوچوک خانی غرته ده کوردیک بر اولانک دوقئوریه سوق ایدر. صنعت غرورکیز، موقعکز دوشلنکسین خسته لر یکیز باشنده یکی بر دوقئوری قرق ییلقی تحکم و آلسانلله بر کون بردنبره کور یو بر بر سکر. شکایت ایدر ویاخود چکیلر یسکیز، خسته سز دوقئور اولارلق قالغه عکومکسکیز. چونکه الک مدتی، الک اسکی خسته لر یکیز ده مطلق بو اویونی سزه اویانه چقاردور. و فاسزاق، دیکشیرمک علته علوما ایدیلن حقیق بر تنوع و بیکلک احتیاجی قارش ی سنده هیج قدر تکیز یوقدر. بولک باشقا آخی کوشه لر یده، دوستک دوقئورلرک صنعت و مسلک آدابنه رعایت ایتکسین، سزی اسکی خسته لر یکیز یاننده یو یوزکزه قارش ی ویاخود آره کزدن تنقید و تزییفلریدر. دائمی خسته لر ی اولایوبده حیاتی دوقئورلله قراغه مجبور اولانلر، بومنداولر، متنوع و سزندن جوق شیلر ایستنه ین خسته لر ی ناصل کلیرلر سه اوله آلفه مجبور دورلر. بوندن باشقه ده دوقئورلک پارا کتیز بر بر صنت اولامی اینجی دوقئور بک متین، بک باشقه خلتنده اولالی! چونکه معا یه خا لکزه کلن خسته لک دزدده او یی احاب، احابک احابی، احابک احبابنا احبابی، توصیه ی، پارامز خسته لردر.

قاسم الیبرجی صنفه قرق آیاغه قالدی. معلوم سزیدن آیریلای سکر سته ی کیمیشی. اولی ایی بر اواده، ایی دوشنش بر معا یه، خا لده صرفه بر حاله بولدینی اینون پارا قسته بک ایستاقی ایستمهوردی، یونی معلم ذک کوزلری، او زون بر مسلک حیانتک، تجربه و تدقیق لیه شدنانن، عادتا صریضه لشن فراستی ایله سزمهی کبی، قاسمک دوشونجه سته جواب وپردی:

— پینه دی -

صاحب امتیاز و مسئول مدیری:

محمد طلفت